

บันทึก

เรื่อง ขอให้ตีความมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติคินยศ บรรดาศักดิ์
เครื่องราชอิสริยาภรณ์ และสิทธิในการรับเบี้ยหวัด บำเหน็จ
บำนาญ พุทธศักราช ๒๕๕๕

หนังสือเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ ๗๓๓๐/๒๕๕๕ ลงวันที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ ว่า กระทรวงกลาโหมได้หารือมาว่า ตามที่กรมเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้ส่งเรื่องราวนาง จรัส ยุกตะวิสาร ขอคินยศ บรรดาศักดิ์ ให้แก่นายสุ้ย ยุกตะวิสาร ผู้เป็นสามีให้เป็นพันเอก หลวง มหิทธิโยธี ตามเดิมไปให้พิจารณานั้น กระทรวงกลาโหมมีความเห็นว่า สำหรับผู้ได้รับนิรโทษ กรรมและถึงแก่กรรมไปแล้ว ทางราชการควรจะคินยศ บรรดาศักดิ์ให้ เพื่อเป็นเกียรติแก่วงศ์สกุล ต่อไป แต่โดยที่มาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติคินยศ บรรดาศักดิ์ เครื่องราชอิสริยาภรณ์ และ สิทธิในการรับเบี้ยหวัด บำเหน็จบำนาญ พุทธศักราช ๒๕๕๕ มิได้ระบุว่าให้ทายาทหรือผู้อื่นใดมี สิทธิยื่นคำร้องขอคินยศให้ได้ กระทรวงกลาโหมจึงขอให้นายกรัฐมนตรีในฐานะเป็นผู้รักษาการตาม พระราชบัญญัติวินัยจัญช้ชาติว่า ตามมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวแล้ว ทายาทหรือผู้สืบ สกุลจะมีสิทธิยื่นคำร้องขอคินยศ บรรดาศักดิ์ให้แก่ผู้ที่ถึงแก่กรรมไปแล้วหรือไม่ กรมเลขาธิการ คณะรัฐมนตรีจึงส่งเรื่องราวมาให้คณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาตีความ เพื่อจะได้แจ้งให้ กระทรวงกลาโหมทราบต่อไป.

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย กองที่ ๑) ได้พิจารณาแล้ว ขอเสนอความเห็นดังต่อไปนี้

พระราชบัญญัติคินยศ บรรดาศักดิ์ เครื่องราชอิสริยาภรณ์ และสิทธิในการรับเบี้ยหวัด บำเหน็จบำนาญ พุทธศักราช ๒๕๕๕ มาตรา ๓ วรรคแรก บัญญัติว่า "บุคคลผู้ได้รับการล้างมลทินตามพระราชบัญญัติล้างมลทินผู้กระทำผิดทางการเมือง ร.ศ.๑๓๐ พุทธศักราช ๒๔๗๕ หรือบุคคลผู้ได้รับนิรโทษกรรมตามพระราชกำหนดนิรโทษกรรมแก่ผู้กระทำผิดฐานกบฏและจลาจล พุทธศักราช ๒๔๘๘ หรือบุคคลผู้ต้องออกจากราชการเนื่องจากเหตุเกี่ยวข้องกับผิดทางการเมือง หรือความผิดฐานกบฏและจลาจล อันเป็นกรณีเดียวกันกับที่ได้ระบุไว้ในกฎหมายดังกล่าวมาแล้ว ถ้ามีความประสงค์จะได้รับพระราชทานยศ บรรดาศักดิ์ หรือเครื่องราชอิสริยาภรณ์ กลับคืน ให้ทำคำร้องขอยื่นต่อรัฐบาล" บทบัญญัติที่กล่าวนี้ให้ประโยชน์แก่ผู้ได้รับการล้างมลทิน ผู้ได้รับนิรโทษกรรมหรือผู้ต้องออกจากราชการตามนัยที่ระบุไว้ในอันที่จะขอคินยศ บรรดาศักดิ์ หรือเครื่องราชอิสริยาภรณ์ได้

ในกรณีนายสุ้ย ยุคตะวิสาร ปรากฏตามเรื่องว่าเป็นผู้ต้องหาคดีอาญารฐานกบฏ ศาลพิเศษได้ตัดสินลงโทษประหารชีวิตและได้ถูกประหารชีวิตไปแล้วเมื่อเดือนธันวาคม พ.ศ. ๒๔๘๒ ปัญหาในเบื้องต้นจึงมีว่า ผู้กระทำความผิดฐานกบฏซึ่งได้ถูกพิพากษาลงโทษประหารชีวิตไปแล้วนั้น จะได้รับประโยชน์ด้วยหรือไม่ เมื่อพิเคราะห์ดูพระราชกำหนดนิรโทษกรรมแก่ผู้กระทำความผิดฐานกบฏและจลาจล พุทธศักราช ๒๔๘๘ มาตรา ๓ ซึ่งบัญญัติว่า “บรรดาการกระทำความผิดฐานกบฏและจลาจลทั้งหลายทั้งสิ้นก่อนวันใช้พระราชกำหนดนี้ ซึ่งต้องพิจารณาพิพากษาโดยศาลพิเศษ ซึ่งจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลพิเศษ พุทธศักราช ๒๔๗๘ พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลพิเศษ พุทธศักราช ๒๔๗๖ แก้ไขเพิ่มเติมพุทธศักราช ๒๔๗๘ และพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลพิเศษ พุทธศักราช ๒๔๘๑ นั้น ไม่ว่าผู้กระทำความผิดจะได้ถูกฟ้องและรับโทษตามคำพิพากษาแล้วหรือไม่ และไม่ว่าผู้กระทำความผิดนั้นจะได้หลบหนีจากที่ใดไปยังที่ใดหรือไม่ ให้เป็นอันพ้นจากความผิดนั้น ๆ ทั้งสิ้น” จะเห็นได้ชัดว่า ผู้กระทำความผิดตามนัยที่ระบุไว้นั้นไม่ว่าจะได้ถูกฟ้องและรับโทษตามคำพิพากษาแล้วหรือไม่ ย่อมเป็นอันพ้นจากความผิด ดังนั้นผู้กระทำความผิดฐานกบฏซึ่งได้ถูกศาลพิพากษาลงโทษประหารชีวิตไปแล้ว จึงเป็นอันพ้นจากความผิดตามความในมาตรา ๓ ดังกล่าวแล้ว และโดยเหตุนี้จึงเป็นผู้ได้รับนิรโทษกรรมและได้รับประโยชน์ตามความในมาตรา ๓ วรรคแรก แห่งพระราชบัญญัติคินยศ บรรดาศักดิ์เครื่องราชอิสริยาภรณ์ และสิทธิในการรับเบี้ยหวัดบำเหน็จบำนาญ พุทธศักราช ๒๔๘๙ ด้วย

ที่เป็นปัญหาในเรื่องนี้ก็โดยที่มาตรา ๓ วรรคสองแห่งพระราชบัญญัติเดียวกันนี้บัญญัติว่า “เมื่อรัฐบาลได้รับคำร้องขอดังกล่าวในวรรคก่อน และรัฐบาลได้พิจารณาเห็นว่า ผู้ร้องขอนั้นได้กลับประพฤติตนเป็นคนดี และได้แสดงให้เห็นเป็นประจักษ์ถึงความตั้งใจที่จะสมควรตามความกลมเกลียวระหว่างคนไทยด้วยกันแล้ว ก็ให้นำความกราบบังคมทูลขอพระราชทานยศบรรดาศักดิ์หรือเครื่องราชอิสริยาภรณ์คืนให้แก่ผู้นั้น” ซึ่งแสดงว่าเมื่อขอคืนยศ บรรดาศักดิ์หรือเครื่องราชอิสริยาภรณ์จำต้องมีการพิจารณาสอบสวนพฤติการณ์บางอย่างเกี่ยวกับตัวผู้ขอ ข้อแย้งจึงอาจมีได้ว่า สำหรับผู้ได้รับนิรโทษกรรมซึ่งตายไปแล้วนั้น การพิจารณาสอบสวนดังกล่าวแล้วไม่อาจที่จะทำได้ ดังนั้นประโยชน์ที่จะได้รับในการขอคืนยศ บรรดาศักดิ์ หรือเครื่องราชอิสริยาภรณ์ตามความในมาตรา ๓ วรรคแรก จึงเป็นอันระงับสิ้นไป คณะกรรมการกฤษฎีกาเห็นว่า การขอพระมหากรุณาเพื่อรับพระราชทานคืนยศ บรรดาศักดิ์ หรือเครื่องราชอิสริยาภรณ์ นั้นเป็นเรื่องที่อยู่ในพระราชอำนาจของพระมหากษัตริย์ ตามธรรมเนียมการร้องขอหรือวิธีการสอบสวนประกอบด้วยเหตุผลที่จะใช้ในการที่จะมีพระบรมราชวินิจฉัย ก็ย่อมเป็นไปตามพระราชอัธยาศัย และคณะกรรมการกฤษฎีกาได้พิจารณาตามมาตรา ๓ วรรคสองแห่งพระราชบัญญัติคินยศ บรรดาศักดิ์ เครื่องราชอิสริยาภรณ์ และสิทธิในการรับเบี้ยหวัด บำเหน็จบำนาญ พุทธศักราช ๒๔๘๙ แล้วเห็นว่า บทบัญญัติที่ได้ตราไว้นั้น มุ่งประสงค์จะวางเงื่อนไขและวิธีการไว้แต่เฉพาะสำหรับผู้ได้รับนิรโทษกรรมที่ยังคงมีชีวิตอยู่เท่านั้น มิได้มุ่งหวังจะให้มีความหมายบังคับสำหรับกรณีผู้รับนิรโทษกรรมที่ตายไปแล้วแต่อย่างใดเลย ฉะนั้นจึงกล่าวได้ว่า สำหรับกรณีผู้รับนิรโทษกรรมที่ตายไปแล้วจะมีการร้องขอ หรือมีวิธีการสอบสวนโดยเงื่อนไขอย่างใดมิได้อยู่ในบังคับของพระราชบัญญัติที่กล่าวแล้วแต่อย่างใดเลย คณะกรรมการกฤษฎีกาจึงเห็นว่ามาตรา ๓ แห่ง

พระราชบัญญัติดังกล่าวมิใช่เป็นบทมาตราที่จะตัดสิทธิราษฎรที่จะร้องขอต่อทางการหรือทูลเกล้าฯ ถวายฎีกาขอพระมหากรุณาต่อพระมหากษัตริย์ในเรื่องเช่นนี้ ส่วนการที่จะพระราชทานคืนยศ บรรดาศักดิ์หรือเครื่องราชอิสริยาภรณ์ให้หรือไม่นั้น ก็แล้วแต่จะทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ

(ลงชื่อ) เสริม วินิจฉัยกุล

(นายเสริม วินิจฉัยกุล)

เลขาธิการ

คณะกรรมการกฤษฎีกา

มกราคม ๒๕๕๐